

Foto 1 en 2: rhizomaniesymptomen. Boven: een blinker (herkenbaar aan de steile bladstand en de lichte kleur); inzet: baardvorming en donkergekleurde vaatbundels in aangetaste bieten. Als deze symptomen in de voorgaande bietenteelt of in de nabijheid van het perceel veel voorkwamen dan is een aanvullende rhizomanieresistentie nodig.

RESISTENTIE STEEDS BELANGRIJKER

RASSENKEUZE BEPALEND VOOR SUCCES BIETENTEELT

Rhizoctonia, bietencysteeltjes en nieuwe varianten van het rhizomanievirus zijn de belangrijkste bedreigingen voor een succesvolle bietenteelt. Op percelen waar het risico op deze ziektes en plagen bestaat, beperkt de inzet van rassen met de juiste resistentie de schade.

Rhizomanie weer terug

Sinds de eerste meldingen in 2004 zijn steeds meer telers verrast door typische symptomen van rhizomanie in de bieten en daaraan gekoppeld lage suikergehalten. De oorspronkelijke resistentie tegen het rhizomanievirus is daar niet meer toereikend, omdat er nieuwe varianten voorkomen die de resistentie doorbre-

ken. Rhizomaniesymptomen zijn zowel bovengronds (blinkers) als ondergronds (baardvorming en donkere vaatbundels) herkenbaar (zie foto 1 en 2). Op percelen waar eerder meer dan 2-5% van de bieten symptomen vertoonde, is het verstandig een ras met aanvullende rhizomanieresistentie te kiezen. Dit geldt ook als doorbraak van resistentie in de regio

of op een nabijgelegen perceel voorkomt. De aanvullend rhizomanieresistente rassen zijn in elk segment te verkrijgen.

Hogere opbrengst rhizoctonia-rassen

Wanneer er risico bestaat op rhizoctoniarot (zie foto 3), moet de teler voor een rhizoctoniaresistent ras kiezen. Dit

risico bestaat als eerder op het perceel de voorvrucht maïs, gladiolen, lelies, peen, schorseneren of bonen was en als in de regio rhizoctonia voorkomt. De opbrengst van deze rassen ontwikkelt zich minder geleidelijk dan in de andere categorieën, maar meer met sprongen. Vorig jaar en ook dit jaar is er een duidelijke vooruitgang in de opbrengst, zodat het gat met de vatbare rassen kleiner is geworden. Belangrijk is wel om rekening te houden met het cijfer van de ziekte-index op de rassenlijst. Bij een verwachte hoge ziektedruk is het raadzaam te kiezen voor de rassen met een lage ziekte-index (3,0 of lager). Aanvullende maatregelen blijven nodig, aangezien de resistentie niet volledig is. Bij hoge ziektedruk kan zelfs in resistente rassen rot ontstaan. Op percelen waar naast rhizoctonia ook bietencysteeltjes voorkomen, kan de teler kiezen voor een ras dat tevens daartegen resistent is. Dit ras is ook aanvullend rhizomanieresistent.

Bietencysteeltjes grootste segment

Op het grootste deel van het areaal

suikerbieten komen bietencysteeltjes voor, zowel de witte (meest op kleigrond) als de gele (meest op zandgrond). De beschikbare resistentie beperkt de schade tegen beide soorten bietencysteeltjes. Sinds een aantal jaren is het segment bietencysteeltjesresistente rassen het grootst. Ook bij twijfel over de aanwezigheid van deze aaltjes kan de teler de inzet van deze rassen overwegen, aangezien de opbrengst weinig of niet onderdoet voor niet-resistente rassen. Vanaf dit jaar zijn deze rassen daarom ook opgenomen in het segment "voor percelen zonder rhizoctonia en bietencysteeltjes". In de betreffende tabel staan de resultaten vermeld van proeven op percelen zonder bietencysteeltjes. Alleen wanneer een teler zeker weet dat hij geen bietencysteeltjes heeft, kan hij de extra kosten van deze rassen besparen door een vatbaar (niet-resistent) ras te kiezen. In alle andere gevallen is het beter voor een aaltjesresistent ras te kiezen.

De resistentie van de bietencysteeltjesresistente rassen is partieel. Dat wil zeggen dat deze rassen de bestaande populatie bietencysteeltjes nog wel vermeerderen,

maar minder sterk dan vatbare rassen. Daarom is het goed om bij een besmetting ook andere maatregelen te nemen in bouwplanverband, zoals de zaai van resistente groenbemesters.

Keuzehulp voor het juiste ras

De informatie op de IRS-site (www.irs.nl) en in de Brochure Suikerbietenzaad van Suiker Unie is behulpzaam bij de keuze voor het juiste ras. In de Brochure Suikerbietenzaad staan vanaf dit jaar ook de rassen vermeld, die slechts twee jaar zijn onderzocht. Telers kunnen deze rassen op beperkte schaal bestellen om ervaring mee op te doen.

De eigenschappen van de rassen staan per segment vermeld in de tabellen van de Brochure Suikerbietenzaad. Naast de juiste resistentie kan een teler kiezen uit een aantal andere kenmerken. De belangrijkste is financiële opbrengst, immers daar zitten alle kenmerken in verrekend.

Hoeveelheid zaad afstemmen op areaal

De retourregeling voor overgebleven zaad zal komend jaar komen te vervallen. Daardoor is het extra belangrijk om de hoeveelheid zaad goed af te stemmen op het areaal. Kleine restanten kunnen bewaard worden met een door het IRS geteste methode (zie kader 'Nieuw bewaaradvies overgebleven bietenzaad').

Noud van Swaaij en Martijn Leijdekkers

Foto 3. Bieten afkomstig van een perceel met rhizoctonia, variërend van gezond (links) tot volledig rot (rechts). Rhizoctoniareistente rassen beperken de schade door rhizoctonia, maar de resistentie is partieel, zodat ook aanvullende maatregelen nodig zijn om rot te beperken.

Rubriek onder verantwoordelijkheid van:

Postbus 32, 4600 AA Bergen op Zoom

Tel.: +31 (0) 164 274 400
Fax.: +31 (0) 164 250 962

irs@irs.nl
www.irs.nl

Eindredactie: Jurgen Maassen